NORAKSTS
Lieta Nr.A42732608
A02301-10/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 1.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese K.Kalvāne-Radziņa,

piedaloties pieteicējam *D.O.* un viņa pārstāvim *R.S.*, atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Veselības inspekcijas pārstāvjiem *V.D.*, *A.S.*, *I.L.* un cietušajai personai *S.J.*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *D.O.* pieteikuma par Veselības inspekcijas 2008.gada 1.oktobra lēmuma Nr.1/5/5-1/6991 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 12.augustā Veselības inspekcijas vadītāja vietnieka kontroles jautājumos - Kontroles pārvaldes vadītāja p.i. sastādīja *D.O.* (turpmāk tekstā - pieteicējs) administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.FE000948, kurā konstatēts, ka SIA Klīniskās universitātes slimnīcā „Gaiļezers" 2008.gada 21.maijā, nosakot diagnozi labās potītes lūzums, pieteicējs nav veicis potītes imobilizāciju, nav lūdzis izvērtēt *S.J.* (turpmāk tekstā – cietušā persona) veikto rentgenogrammu sertificētam radiologam, nav nozīmējis sertificēta traumatologa konsultāciju, kā arī devis slēdzienu ģimenes ārstam, nosakot kļūdainu diagnozi un sniedzis atkārtotas konsultācijas cietušajai personai, nebūdams sertificēts traumatalogs – ortopēds, ar ko pieteicējs ir izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā - LAPK) 45.[1] panta pirmajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

Veselības inspekcijas vadītāja vietniece kontroles jautājumos – Kontroles pārvaldes vadītāja 2008.gada 20.augustā pieņēma lēmumu Nr.H29AL000954, ar kuru pieteicējam uzlika naudas sodu Ls 50 apmērā.

[2] Veselības inspekcija (turpmāk tekstā – atbildētājs) ar 2008.gada 1.oktobra lēmumu Nr.1/5/5-1/6991 (turpmāk tekstā - Lēmums) nolēma atstāt negrozītu Veselības inspekcijas vadītāja vietnieces kontroles jautājumos – Kontroles pārvaldes vadītājas 2008.gada 20.augusta lēmumu Nr.H29AL000954.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt turpmāk norādīto motīvu dēļ:

[3.1] Pieteicējs uzskata, ka no administratīvās lietas materiāliem nav konstatējami pierādījumi Lēmumā minētajiem apgalvojumiem, ka pieteicējs 2008.gada 21.maijā, nosakot diagnozi, nav veicis potītes imobilizāciju un noteicis kļūdainu diagnozi - labās potītes lūzums. Turklāt lietas materiāli sniedz savstarpēji pretrunīgu informāciju par minētajiem apgalvojumiem.

[3.2] Lēmumā norādītais apgalvojums, ka pieteicējs ir noteicis nepareizu diagnozi nav apliecināts ar objektīviem pierādījumiem. Gluži pretēji, pierādījumi liecina par pieteicēja noteiktās diagnozes apstiprinājumu. Par to liecina gan pirms Lēmuma pieņemšanas iesniegtie datortomogrāfijas 2008.gada 7.augusta izmeklējuma rezultāti, kas nesaprotamu iemeslu dēļ netika vērtēti administratīvā pārkāpuma lietas izmeklēšanas procesā, tādējādi radot pamatotas bažas par pieņemtā Lēmuma objektivitāti, gan cietušās personas rakstveida apliecinājumā norādītā informācija.

Līdz ar to pieteicējs uzskata, ka neviens no Veselības inspekcijas vadītāja vietnieces kontroles jautājumos – Kontroles pārvaldes vadītāja p.i. 2008.gada 12.augusta administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.FE000948 minētajiem apsvērumiem, uz kuriem ir pamatos pārkāpums, nav pierādīts. Tādējādi tie nevar tikt uzskatīti par pierādījumiem, jo nav apliecināti ar objektīviem pierādījumiem un ir savstarpēji pretrunīgi. To izmantošana pieteicēja vainas pierādīšanai ir uzskatāma par patvaļas aizlieguma principa pārkāpumu - administratīvo aktu var pamatot ar faktiem, kuri ir nepieciešami lēmuma pieņemšanai, un no tiem izrietošiem objektīviem un racionāliem juridiskiem apsvērumiem.

[3.3] Veselības inspekcijas vadītāja vietnieces kontroles jautājumos – Kontroles pārvaldes vadītāja p.i. 2008.gada 12.augusta administratīvā pārkāpuma protokola Nr.FE000948 8.punktā minētā normatīvā atsauce uz Ārstniecības likuma 39.pantu neatbilst LAPK 45.[1] pantā norādītajai pārkāpuma būtībai, bet gan ir uzskatāmi par LAPK 45.panta ceturtajā daļā noteiktajiem pārkāpumiem, tādējādi ir neatbilstoši noteikta pārkāpuma kvalifikācija, kas uzskatāms par būtisku procesuālu pārkāpumu.

[3.4] Pieteicējs tāpat arī kā būtisku procesuālo pārkāpumu uzskata apstākli, ka Veselības inspekcijas vadītāja vietnieces kontroles jautājumos – Kontroles pārvaldes vadītājas 2008.gada 20.augusta lēmumā Nr.H29AL000954 nav ievērots LAPK ietvertais vispārējais procesuālais princips, kā arī atbilstoši minētā likuma 9.pantam nav izvērtēts, ne vainas forma, ne izvērtēts tas kā pieteicēja rīcība apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību.

[3.5] Pieteicējs norāda, ka atbildētājs, pieņemot Lēmumu, pēc būtības nav vērtējis pieteicēja 2008.gada 11.septembrī iesniegumā Veselības inspekcijai norādītos argumentus, kā arī tie netika atspēkoti. Tādējādi nav ievērota Administratīvā procesa likuma 81.panta ceturtā daļa. Bez tam nav arī atspēkoti pieteicēja argumenti attiecībā uz būtiskajiem procesuālo normu pārkāpumiem. Lēmumā ir vispārīgi norādīts, ka atbildētājs ir vērtējis gan pārkāpuma raksturu, gan vainas pakāpi, gan vainas formu, taču nav norādīts neviens objektīvs apsvērums, kas liecinātu, kā un pamatojoties uz kādiem faktiem ir veikts attiecīgais vērtējums.

[4] Tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos atbildētājs norāda, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ:

[4.1] Atbildētājs paskaidro, ka pieteicējs ir sertificēts bērnu ķirurgs, sertifikāta Nr.64020, derīgs līdz 2011.gada 30.augustam. Pieteicējs ir sniedzis atkārtotas konsultācijas cietušajai personai, nebūdams sertificēts traumatologs. Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūras datu bāze nav ziņu, ka pieteicējam būtu sertifikāts citā specialitātē. Sertifikāti citās specialitātēs nav iesniegti arī SIA KUS „Gaiļezers" personāla daļā. Tātad, traumatologa-ortopēda sertifikāta pieteicējam nav, bet cietušo personu viņš konsultējis un devis slēdzienus sakarā ar traumatoloģisku saslimšanu, kas ir atzinuma pārkāpums un Ārstniecības likuma 39.panta pārkāpums.

[4.2] Atzinums satur gan pārbaudīto pierādījumu aprakstu, gan arī šo pierādījumu un konstatēto faktisko apstākļu izvērtējumu. Atzinums ietver arī pamatojumu attiecībā uz cietušās personas konkrēti norādītajiem argumentiem un iebildumiem. Tādējādi lietā ir noskaidroti un izvērtēti visi nepieciešamie apstākļi, kā arī sniegtas skaidras, saprotamas un motivētas atbildes uz cietušās personas jautājumiem, un norādīts, pamatojoties uz kādiem konkrētiem faktiem ir izdarīti attiecīgie secinājumi. Tas apstāklis, ka Atzinuma saturs nav atbilstošs pieteicēja uzskatiem, nenozīmē, ka šāda Atzinuma sniegšana kā iestādes faktiskā rīcība būtu prettiesiska jeb, ka nebūtu sniegtas saprotamas atbildes pēc būtības uz eksperta kompetencē esošiem jautājumiem.

[4.3] Pamatojoties uz LAPK 243.panta otro daļu un 265.pantu, atbildētājs paskaidro, ka saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta ceturto daļu, valsts pārvaldei, atsevišķai iestādei vai amatpersonai, īstenojot valsts pārvaldes funkcijas, nav savu interešu. Ārstam ekspertam ir speciālas zināšanas medicīnas jomā, kas ir nepieciešams priekšnosacījums Ministru kabineta 2008.gada 5.februāra noteikumu Nr.76 „Veselības inspekcijas nolikums" (turpmāk - Nolikums) 4.1.apakšpunktā noteiktās kompetences pilnvērtīgai īstenošanai. Tādējādi administratīvās lietas izskatīšanas procesā atbildētāja ārsts eksperts vērtē medicīnisko un citu dokumentāciju, kam ir nozīme tiesiskā lietas izskatīšanā, un sniedz atzinumu par sniegto veselības aprūpes kvalitāti, kam ir pierādījuma nozīme, pieņemot Lēmumu Nolikuma 4.5.apakšpunkta kārtībā.

[4.4] Saskaņā ar LAPK 228.pantu atbildētājs izskata šajā kodeksā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas. Viens no piekritīgajiem atbildētāja kompetencē esošajiem pantiem ir LAPK 45.[1] pants, un šī panta pirmā daļa noteic, ka par medicīniskās aprūpes, medicīnisko atzinumu vai ekspertīzes pārkāpumiem uzliek naudas sodu līdz simt latiem, bet otrā daļa paredz, ka par tādiem pašiem pārkāpumiem, ja tie izdarīti atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda piemērošanas, uzliek naudas sodu līdz divsimt piecdesmit latiem.

Pieteicējam uzliktā naudas soda apmērs noteikts, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus

apstākļus saskaņā ar LAPK 32.pantā noteikto. Soda apmērs ir proporcionāls pārkāpuma raksturam un pārkāpēja vainas pakāpei, ievērojot administratīvā soda mērķi, kas ir kā atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, kā arī citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus. Šajā gadījumā, izvērtējot visus LAPK 32.panta minētos aspektus un ņemot vērā to, ka pieteicējs iepriekš nav administratīvi sodīts, sods tika uzlikts Ls 50, nevis maksimālais sods, kas ir Ls 100.

[4.5] Pamatojoties uz APL 13.pantu labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Būtiski privātpersonas tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības ieguvumu. Izdodot personai nelabvēlīgu administratīvo aktu, iestādei jāpamato administratīvā akta lietderība, nepieciešamība, atbilstība un samērīgums. Atbildētājs, izskatot lietu atkārtoti, secināja, ka pieteicēja vaina ir pilnībā pierādīta viņam inkriminētā pārkāpuma izdarīšanā. Tādējādi secināms, ka atbildētājam nebija rīcības brīvība attiecībā uz Lēmuma izdošanu vai neizdošanu. Atbildētājam šādos apstākļos bija jāpieņem lēmums par vainīgās personas saukšanu pie administratīvās atbildības un atbildētājam bija rīcības brīvība tikai attiecībā uz piemērojamo soda apmēru.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja uz tajā norādīto argumenta pamata.

[6] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina uz Lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādīto argumentu pamata.

[7] Tiesas sēdē cietusī persona paskaidroja, ka negadījums ar viņu notika 2008.gada martā Mežaparkā. Pie ārsta sākotnēji nevērsās, jo bija grūts darbs, no tā neatbrīvoja, lai varētu aiziet pie ārsta. Darbnespējas lapas tika anulētas. Tāpat mājās bija ar krūti barojams bērniņš. 2008.gada 21.maijā no rīta pēc ieteikuma sazvanījās ar pieteicēju. Tā kā viņam nebija laika, oficiāli pieņemt nevarēja. Vienojās, ka veiks rentgenu un pēc tam ieradīsies pie viņa uz vizīti. Zvanīja uz SIA „Veselības centrs 4", runāja ar māsiņu, pierakstījās uz rentgenu plkst.15:30 pie ārsta *A.R.* Pus stundas laikā uztaisīja rentgenu, kuru dakteris *A.R.* negribēja apskatīt, teica, ka nekā neesot. Nākamajā rīta piezvanīja uz ārsta kabinetu, atbildēja māsiņa, kas paskaidroja, ka ar ārstu nevar runāt, noskaidroja, ka var saņemt rentgena rezultātus. Pēc tam brauca uz Gaiļezeru, tur pieteicējs uzlika imobilizāciju. Pēc tam gāja pie ģimenes ārsta. Tā iemesla dēļ, ka tika mainīta dzīves vieta, bija jānomaina ģimenes ārsts. Savukārt jaunajam ģimenes ārstam ilgi nebija pieejama medicīnas karte, viss tika pierakstīts uz lapiņām. Pieteicējs noteica kompjūtertomogrāfiju un magnētisko rezonansi. Cietusī tāpat apgalvoja, ka ģipsi viņai uzlika pieteicējs, to var apliecināt arī viņas vīrs, kas tajā brīdī bija blakus. Ģimenes ārsts aptaustīja pirkstus, konstatēja, ka tie ir silti. Cietusī norādīja, ka zināja par to, ka pieteicējs nav traumatologs ortopēds. Viņa viņam uzticējās, jo pieteicēju ieteica, par viņu dzirdējusi labas atsauksmes. Tāpat cietusī paskaidroja, ka ģipsi noņēma pieteicējs, pie viņa arī turpināja ārstēties. Kad viņš apskatīja izmeklējumu attēlus, nebija skaidrs vai ir lūzums. Pieteicējs ilgi pētīja un taustīja, līdz atrada punktu, kurā kāja ķērās. Tādēļ arī nolēma likt imobilizāciju. Pēc pieteicēja ieteikuma vērsās pie traumatologa. Traumatologs viņas stāvokli nevarēja izvērtēt, sniedza mutisku izvērtējumu.

Motīvu daļa

[8] Pieteicējam ir piemērota administratīvā atbildība saskaņā ar LAPK 45.[1] panta pirmo daļu par Ārstniecības likuma 46.panta un 39.panta pārkāpumu, jo pieteicējs ir pieļāvis medicīniskās aprūpes un medicīniskā atzinuma pārkāpumu – 2008.gada 21.maijā, nosakot diagnozi – labās potītes lūzums – nav veicis potītes imobilizāciju, nav lūdzis izvērtēt cietušajai personai veikto rentgenogrammu sertificētam radiologam, nav nozīmējis sertificēta traumatologa konsultāciju, kā arī devis slēdzienu ģimenes ārstam, nosakot kļūdainu diagnozi, un sniedzis atkārtotas konsultācijas cietušajai personai, nebūdams sertificēts traumatalogs – ortopēds.

Saskaņā ar Ārstniecības likuma 39.pantu ārsts darbojas specialitātē (specialitātes var būt vairākas), kas noteikta ārsta sertifikātā. Ārsts drīkst darboties apakšspecialitātē, papildspecialitātē vai lietot atsevišķu izmeklēšanas vai ārstēšanas metodi tikai tad, ja viņam ir ārsta sertifikāts pamatspecialitātē. Saskaņā ar minētā likuma 46.pantu ārstniecības personas pienākums ir sniegt pirmo un neatliekamo medicīnisko palīdzību.

Saskaņā ar LAPK 45.[1] panta pirmo daļu par medicīniskās aprūpes, medicīnisko atzinumu vai ekspertīzes pārkāpumiem – uzliek naudas sodu līdz simt latiem.

[9] Kā secināms no iepriekš konstatētā, tad atbildētājs pieteicēja darbībās ir saskatījis vairākus pārkāpumus, uzskatot, ka pieteicējs nav sniedzis cietušajai personai pirmo un neatliekamo medicīnisko palīdzību (nav veicis potītes imobilizāciju), kā arī pieļāvis medicīniskās aprūpes pārkāpumu (nav lūdzis izvērtēt cietušajai personai veikto rentgenogrammu sertificētam radiologam, nav nozīmējis sertificēta traumatologa konsultāciju, sniedzis atkārtotas konsultācijas cietušajai personai, nebūdams sertificēts traumatalogs – ortopēds) un pieļāvis medicīniskā atzinuma pārkāpumu (devis slēdzienu ģimenes ārstam, nosakot kļūdainu diagnozi).

[10] Tiesa konstatē, ka pieteicējs konkrētajā gadījumā nav pārkāpis Ārstniecības likuma 39.pantu. Saskaņā ar Ārstniecības likuma 1.panta 10.punktu neatliekamā medicīniskā palīdzība ir palīdzība, ko cietušajiem (saslimušajiem) dzīvībai vai veselībai bīstamā kritiskā stāvoklī sniedz šādiem gadījumiem īpaši sagatavotas (apmācītas, ekipētas) personas ar atbilstošu kvalifikāciju medicīnā, kurām saskaņā ar šo kvalifikāciju ir juridiska atbildība par savu darbību vai bezdarbību un tās sekām. Savukārt saskaņā ar minētā panta 11.punktu pirmā palīdzība ir palīdzība, ko cietušajiem (saslimušajiem) dzīvībai vai veselībai kritiskā stāvoklī savu zināšanu un iespēju apjomā sniedz personas ar kvalifikāciju medicīnā vai bez tās neatkarīgi no sagatavotības un ekipējuma.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad cietusī neatradās dzīvībai vai veselībai bīstamā vai kritiskā stāvoklī. Cietusī pie pieteicēja ieradās divus mēnešus pēc iespējamās traumas. Līdz ar to viņai nebija nepieciešama nedz neatliekamā medicīniskā palīdzība, nedz arī pirmā palīdzība. Tādejādi lietā nav nozīmes tam, vai pieteicējs ir vai nav uzlicis cietušās personas potītei imobilizāciju, jo tāda rīcība vairs nav attiecināma uz pirmo vai neatliekamo medicīnisko palīdzību.

Pastāvot iepriekš konstatētajiem apstākļiem, tiesa secina, ka atbildētājs ir kļūdījies materiālās tiesību normas piemērošanā, konstatējot, ka pieteicējs ir pārkāpis Ārstniecības likuma 46.pantu.

[11] Atbildētājs tāpat konstatējis, ka pieteicējs ir pieļāvis Ārstniecības likuma 39.panta pārkāpumu, jo sniedzis atkārtotas konsultācijas cietušajai personai, nebūdams sertificēts traumatalogs – ortopēds.

Tiesa norāda, ka par Ārstniecības likuma 39.panta pārkāpumu LAPK paredz patstāvīgu administratīvā pārkāpuma sastāvu, kas ir noteikts LAPK 45.panta ceturtajā daļā - par tādu personu nodarbošanos ar ārstniecību, kurām nav speciālista prakses tiesību attiecīgajā specialitātē, ja nav tādas personas uzraudzības, kurai ir speciālista prakses tiesības attiecīgajā specialitātē, – uzliek naudas sodu līdz divsimt piecdesmit latiem.

Līdz ar to atbildētājs, konstatējot minēto pārkāpumu pieteicēja darbībās nevarēja piemērot pieteicējam administratīvo atbildību saskaņā ar LAPK 45.[1] panta pirmo daļu.

[12] Atbildētājs tāpat konstatējis, ka pieteicējs nav lūdzis izvērtēt cietušajai personai veikto rentgenogrammu sertificētam radiologam, nav nozīmējis sertificēta traumatologa konsultāciju, devis slēdzienu ģimenes ārstam, nosakot kļūdainu diagnozi, bet nav norādījis kādu tieši materiālo tiesību normu pieteicējs ar tādām darbībām ir pārkāpis.

Tiesa uzskata, ka nav pietiekoši, ja tiek norādīta norma, kurā ir paredzēta administratīvā atbildība. Tiesas ieskatā atbildētājam tomēr bija jānorāda normatīvais akts un norma, kurš reglamentē personas pienākumus konkrētā situācijā. Tas izriet no atbildētāja pienākuma protokolā norādīt pārkāpuma būtību. Atbilstoši LAPK 9.panta pirmajai daļai par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība. Tātad, lai personas rīcību LAPK izpratnē atzītu par pārkāpumu, tai ir jābūt prettiesiskai, proti, pretējai likumā noteiktajai un vēlamajai rīcībai. Tas nozīmē, lai spētu identificēt, vai personas nodarījums ir kvalificējams kā pārkāpums, ir jāatrod likuma norma, kura ir pārkāpta. Tādējādi tiesa uzskata, ka pārkāpuma būtības viena no būtiskajām sastāvdaļām ir pārkāptā likuma norma, jo pretējā gadījumā personas rīcību nevar nosaukt par pārkāpumu.

Līdz ar to pārsūdzētais Lēmums šajā daļā nav pamatots un ir atceļams būtiska procesuāla pārkāpuma dēļ.

[13] Ņemot vērā iepriekš secināto, tiesa uzskata, ka pārsūdzētais Lēmums ir prettiesisks administratīvais akts un ir atceļams, jo ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem pieteicēja darbībās nav iespējams konstatēt LAPK 45.[1] panta pirmajā daļā ietverto administratīvā pārkāpuma sastāvu, par kuru pieteicējam ir piemērots administratīvais naudas sods.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 3.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

atcelt Veselības inspekcijas 2008.gada 1.oktobra lēmumu Nr.1/5/5-1/6991 un administratīvā pārkāpuma lietu izbeigt.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2010.gada 1.jūnijā.

Tiesnese /paraksts/ K.Kalvāne-Radziņa

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese

K.Kalvāne-Radziņa
Rīgā, 2010.gada 1.jūnijā